

The background of the slide is a photograph of white flags flying against a clear blue sky with some light clouds. The flags are arranged in a diagonal line across the frame.

Hankkeita ja muita nostoja

Tapausten jäsentely

 Verkoston synty valtiolähtöisenä (*top-down*) tai kuntalähtöisenä (*bottom-up*)

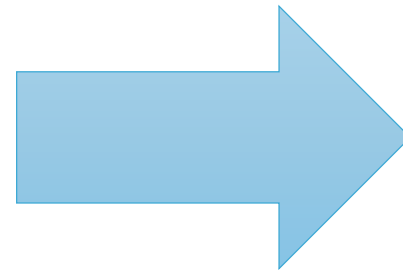
 Toiminnan ilmiökenttä: fokusoitu vai laaja-alainen

 Pääasiallinen toimintatapa: edunvalvonta, kehittämistyö, tiedon jakaminen (avainsanat)

 Resurssit

LUKUOHJE

Tarkasteltujen verkostojen, ohjelmien ym. keskeisiä piirteitä on koottu kuvanmukaiseen tietolaatikkoon nopean selailun ja vertailun helpottamiseksi

[esimerkki]

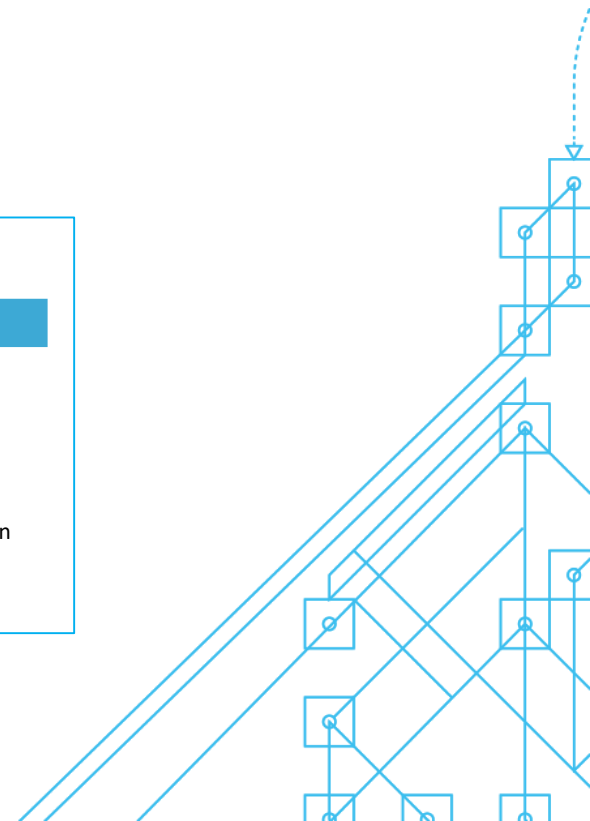

 top-down

 fokusoitu

 edunvalvonta, tiedon jakaminen

 jäsenmaksut

Pienten kuntien ja maaseudun verkostot

Ruotsista ja Norjasta

luokittelu

bottom-up / top-down

fokusoitu

edunvalvonta, pienten kuntien tuki

jäsen- ja tapahtumamaksut / valtion budjettirahoitus

<https://smakom.se/vad-ar-smakom/>

<https://distriktssenteret.no/english/>

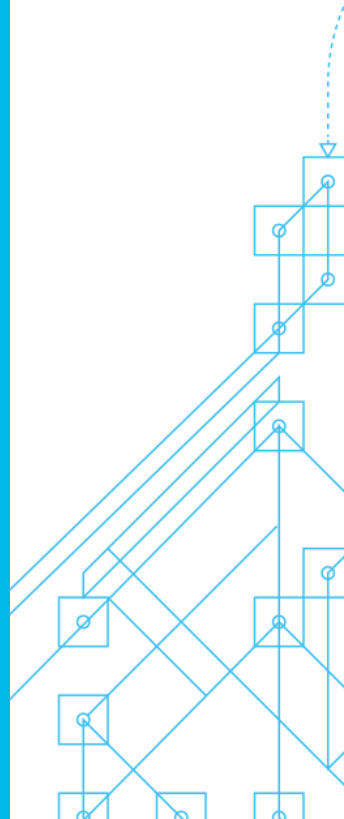
SMÅKOM - De små kommunernas samverkan (SE)

- pienten kuntien yhteistyön ja tiedonjaon verkosto sekä kansallinen äänitorvi vuodesta 1989 lähtien
- 69 jäsenkuntaa, rahoitus väkilukuun suhteutetuilla jäsenmaksuilla ja maksullisilla tapahtumilla
- **verkoston toiminta pääasiassa yhteistä vaikuttamista ja edunvalvontaa** valtionhallinnon ja puolueiden suuntaan, jäsenistölle vuosittaisia kokoontumisia
- Keskeistä asumisen, rahoituksen, palveluiden saatavuuden ja infrastruktuurin kysymykset

Distriktssenteret - The Centre of Competence on Rural Development (NO)

- v. 2008 perustettu kunta- ja uudistusministeriön alainen ja valtion budjetista rahoitettu asiantuntijavirasto, jonka tehtävänä tukea maaseudun kuntien ja alueiden kehittämistä
- toimii maaseutualueita koskevan tiedon keräämisen ja välittämisen kansallisena alustana
- **Kuntia ja alueita sparraava toimintatapa ja tutkimustiedon hyödyntäminen**

➤ vrt. seutukaupunkiverkosto, kehyskuntaverkosto

Resursseja metropolialueiden MAL-työhön

Plansatsing mot store byer (NO)

<https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/evaluate-ring-av-plansatsing-mot-store-byer/id2563664/>

luokittelu

top-down

fokusoitu

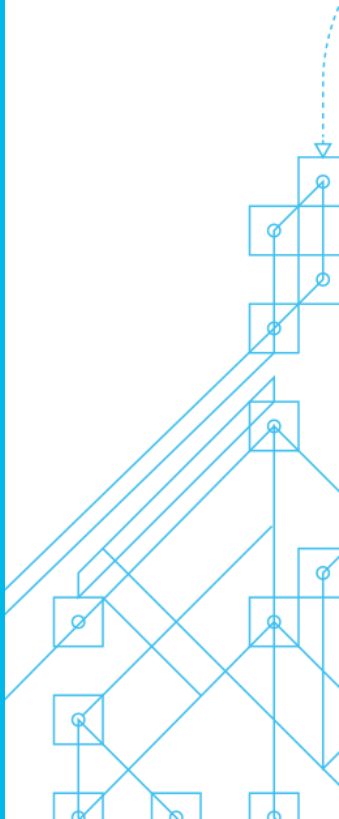
taloudelliset instrumentit ja vuosittaiset seminaarit

30 milj. NOK/v

Planning for Large Cities (2013-2017)

- Viisivuotinen valtion käynnistämä ohjelma
- *aiming at contributing to future-oriented urban planning, improved urban environments and facilitation of increased housing construction*
- 4 suurinta kaupunkia (Oslo, Bergen, Stavanger, Trondheim) sekä kolme maakuntaa (Hordaland, Sør-Trøndelag, Rogaland)
- 4 instrumenttia, joiden vuosittainen budjetti 30 milj. NOK (n. 3 milj. €)
  1. taloudellista tukea MAL-suunnitteluprojekteille (vuosittain 12-14 milj. NOK, alueille 6 milj. NOK yhteensä)
  2. yhden toimen rahoittaminen maakuntajohtajan alaisuudessa metropolialueiden asuntokehittämisen tukemiseksi
  3. rahoitetaan kaupunkitutkimusta (NOK 5 milj. vuosittain)
  4. kahden nimetyn teemaverkoston vuosittaiset seminaarit kaupunkisuunnittelijoiden ja aluekehittäjien vertaisoppimisen ja dialogin tueksi

Ohjelmakauden päätyttyä **jatko 9 suurimmalla kaupunkiseudulla, mukana kunnat ja maakunnat.** KytKentä seudullisiin kasvusopimukseen (*Urban growth agreements*)

Tukholman laaja metropolialue *Mälardalsrådet*

<http://www.malardalsradet.se/>

luokittelu

 bottom-up

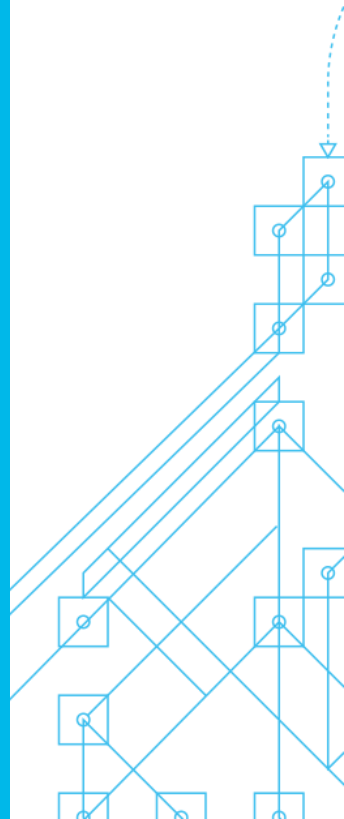
 laaja-alainen kilpailukyvn ja houkuttelevuuden edistäminen

 alueen edunvalvonta ja strategiatyö

 vuosittaiset asukasluukuun suhteutetut jäsenmaksut

The Council for the Stockholm Mälar Region

- laaja metropolialue (vrt. *broader economic area*)
- Alusta alueen viranomaisten mutta myös elinkeinoelämän, oppilaitosten ja poliittisen kentän yhteistyölle
  - 56 kuntajäsentä, viisi aluetta (ent. maakäräjät) sekä seitsemän liitännäisjäsentä
  - johtokunta, sihteeristö
- **Suuralueen kehittämiskysymykset:** Yhteiset strategiset tavoitteet infrastruktuuri- ja liikennekysymyksissä, osaamisen sekä kestävän kilpailukyvn ja alueen kansainvälisen houkuttelevuuden teemoissa
  - Yhteinen liikennejärjestelmävisio *A Better Seat (En Bättre Sits)* korostaa hyvän sisäisen ja kansainvälisen saavutettavuuden merkitystä
  - yhteinen näkemys priorisoitavista investoinneista
- Muuta: Kansainvälinen benchmarking-työ *International Regions Benchmarking Consortium (IRBC)* -jäsenyyden kautta, Årets Mälardarling -tunnustuspalkinto

Jäsenistö

Region Stockholm: Botkyrka kommun, Haninge kommun, Huddinge kommun, Järfälla kommun, Norrtälje kommun, Nykvarns kommun, Nynäshamns kommun, Salems kommun, Sigtuna kommun, Sollentuna kommun, Solna stad, Sundbybergs stad, Stockholms stad, Södertälje kommun, Upplands-Bro kommun, Värmdö kommun, Vallentuna kommun, Vaxholms stad,

Region Sörmland: Eskilstuna kommun, Flens kommun, Gnesta kommun, Katrineholms kommun, Nyköpings kommun, Oxelösunds kommun, Strängnäs kommun, Trosa kommun, Vingåkers kommun

Region Örebro län: Hallsbergs kommun, Hällefors kommun, Karlskoga kommun, Kumla kommun, Laxå kommun, Lindesbergs kommun, Nora kommun, Örebro kommun

Region Uppsala: Enköpings kommun, Håbo kommun, Heby kommun, Knivsta kommun, Tierps kommun, Uppsala kommun, Älvkarleby kommun, Östhammars kommun

Region Västmanland: Arboga kommun, Fagersta kommun, Hallstahammars kommun, Kungsörs kommun, Köpings kommun, Norbergs kommun, Sala kommun, Skinnskattebergs kommun, Surahammars kommun, Västerås stad

+ Liitännäisjäsenet: Region Gotland, Region Gävleborg, Region Östergötland, Gävle kommun, Karlstads kommun, Linköpings kommun, och Norrköpings kommun.

- Osa EU:n myötä syntyneitä seudullista kasvu- ja aluekehityspolitiikkaa (Kanninen 2017, 75)
- Suuren mittaluokan seudulliset kasvukäytävät kytkeytyvät valtakunnalliseen kehittämiseen (Lehtovuori ym. 2019, 27)

Attractive Nordic Towns -hanke (2017-2019)

<https://www.regjeringen.no/no/tema/kommuner-og-regioner/by--og-stedsutvikling/attraktive-nordiske-byer-/engelsk-versjon-attractive-nordic-towns-and-regions/id2622464/#News>

<https://www.pori.fi/porin-kaupunkisuunnittelu/projektit/attractive-nordic-towns>

luokittelu

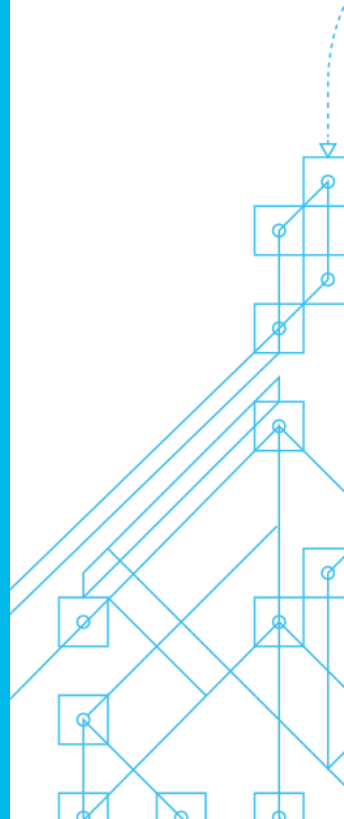
↓ top-down

📍 laaja: kaupunkien kestävä uudistuminen

❓ kaupunkien kehittämistoiminta ja hanketyö

€ hankerahoitus

- Pohjoismaisten pienten ja keskisuurten kaupunkien yhteistyön verkosto kestävä kaupunkikehityksen edistämiseksi
  - Pohjoismaiden ministerineuvoston rahoittama hanke
  - hanketta johti Norjan kunta- ja uudistusministeriö (KMD)
- **Suomesta mukana Pori, Salo & Vaasa.** Tanskan kaupungeista Sønderborg, Middelfart ja Viborg, Islannista Akranes, Hornafjörður, Mosfellbær, ja Fjötsdalsherad, Ruotsista Växjö, Lund, Ystad ja Norjasta Hamar, Narvik sekä Verdalin, Levangerin ja Steinkjerin muodostama ”MAL-seutu” Innherredsbyen
- Partnerikaupungit jakautuivat neljään työryhmään:
  1. *Mapping, development and use of methods to measure urban qualities and sustainability*
  2. *Share knowledge between Nordic decision makers, administration and academic communities*
  3. *Contribution to handling complex decision-making challenges in urban regions*
  4. *A common Nordic strategy for attractive and inclusive urban environments*

Katso myös

- Vuosina [2008-2014](#) Norjassa kehitettiin **ilmastotyötä ja MAL-asioita kansallisessa ohjelmassa [Cities of the Future](#)** (*Framtidens byer*). Mukana oli 13 kaupunkia ja 9 seutua, ministeriöitä, kuntaliitto sekä elinkeinoelämä (yht. 21 partneria). Ohjelman teemoja olivat maankäyttö ja liikkuminen (ATP), rakentamisen energiakysymykset, kulutus ja jäte, ilmastonmuutos sekä rakennetun ympäristön laatu. Hankkeessa muodostuneet teemaverkostot kokoontuivat vuosittain ja yhteistyötä tehtiin eri sektoreiden ja hallinnontasojen välillä. Ohjelman seurauksena kunnat ovat ottaneet ilmastonmuutoksen torjumisen ja siihen sopeutumisen keskeiseksi toiminnan osa-alueeksi, jossa tehtävä työ on luonteeltaan yhteensovittavaa. Lisäksi se on syventänyt kunnissa ja seuduilla tehtävää MAL-työtä sekä lisännyt osaamista hallinnon eri tasoilla ja sektoreilla: mm. maankäytön ja liikenteen suunnittelun yhteiset suunnitelmat otettu käyttöön, esim. *Regional Plan for Coordinated Land-use and Transport in Grenland 2014-2025*.
- **Ilmastonmuutokseen sopeutumisen tietopankit Ruotsissa ja Norjassa:** Ruotsin tietopankin [The Swedish portal for climate change adaptation](#) (*Klimatanpassningsportalen*) taustalla viranomaisten ilmastoverkosto, Governmental agency network for climate change adaptation (*Myndighetsnätverket för klimatanpassning*). Norjan ympäristöministeriön ylläpitämä [The Norwegian Climate Change Adaptation Portal](#) (*Klimatilpasning*) kokoaa tietoa ajankohtaisesta ilmastotyöstä, parhaista opeista, tutkimuksesta ja muista julkaisuista.

